

Fundament Halte 7

Winschoten, 29 februari 2020

Voorwoord

Gemeente Oldambt verkeert in financieel zwaar weer. Bestuurskracht en stuurmanskunst is nodig om de gemeente hier doorheen te loodsen. Nu in gezamenlijkheid is vastgesteld dat een nieuwe brede coalitie niet tot de mogelijkheden behoort, kiezen we een andere weg: 'gezamenlijk de schouders eronder!'

Zeven partijen in de gemeenteraad nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid. Wij doen dit in het belang van de gemeente en haar inwoners.

Oldambt moet weer een financieel gezonde en vitale gemeente worden, waarbij het welbevinden van de inwoners voorop staat.

Onder de naam Halte 7 willen we een heldere en duidelijke koers met elkaar uitzetten die er toe moet leiden weer gezond en vitaal te worden.

Een koers die misschien niet altijd leuk is, maar die nodig is om zelf regie te houden en niet afhankelijk te worden van provincie of Rijk.

Om de gezamenlijke bestuurskracht te vergroten zijn we een aantal bestuurlijke waarden over-een gekomen. Over een aantal belangrijke onderwerpen hebben we onze gezamenlijke ambities geformuleerd.

We zoeken het vooral in de ambitie die ons bindt!

PvdA

Oldambt

Christen
Unie

Bestuurlijke waarden

De gezamenlijke bestuurlijke waarden zijn van samenbindend belang in de komende bestuursperiode. In de bestuurlijke waarden wordt globaal onderscheid gemaakt in uitgangspunten, houding / attitude en randvoorwaarden.

1. Oldambt moet een financieel gezonde en vitale gemeente worden, waarbij het 'welbevinden van mensen' een belangrijk uitgangspunt is. Mensen hebben hun eigen kracht, geef dat ruimte om samen met mensen/ inwoners tot iets te komen. Inwoners die in een kwetsbare situatie verkeren, faciliteren en waar mogelijk helpen om te komen tot een grotere zelfredzaamheid. Wat goed gaat stimuleren. En waar het iets minder is, leren omgaan met de mogelijkheden die je hebt.
2. We zetten een heldere koers uit. Er is duurzaamheid in besluitvorming. Het lange termijnperspectief staat voorop! Daarbij is er een goed evenwicht tussen politieke ambities en de bestuurlijke mogelijkheden. Naast de rol van politicus, zal er een sterkere focus liggen op de rol van bestuurder waarbij alle belangen afgewogen worden.
3. We stellen kaders op abstract niveau. Om de gemeenteraad meer aan de voorkant van het proces te krijgen zetten we verschillende instrumenten in, waaronder opiniërende raadsvergaderingen, startnotities en kaderstellende notities. Ambities zijn onderdeel van beleid.
4. We willen een evenwichtige balans tussen enerzijds de mens en anderzijds infrastructuur en openbare ruimte.
5. We maken gebruik van nieuwe vormen van democratie, gericht op een grotere betrokkenheid van burgers en die de afstand tussen inwoners en raad verkleint. Hierbij denken we onder meer aan een andere opzet van de vergaderingen. De uitkomsten van de Quick Scan Lokale Democratie zullen mede van invloed zijn op de te maken keuzes in dezen.
6. We willen als gemeente regie houden. Dit betekent dat we in financieel moeilijke tijden keuzes maken, ook als er tegenvallers zijn. Juist dan houden we elkaar vast en helpen elkaar om het uit te leggen op basis van argumenten. We stellen ons niet te afhankelijk op richting Provincie en Rijk en nemen met elkaar verantwoordelijkheid. We willen hierover transparant zijn en rekenschap afleggen aan de inwoners.
7. We besturen met een brede blik. Dit betekent dat we niet alleen oog hebben voor de belangen op lokaal niveau, maar ook voor de belangen op regionaal en provinciaal niveau en verder.
8. We staan voor: betrouwbaar en stabiel. Open naar elkaar en elkaar in de ogen kunnen kijken. Transparant, eerlijk en oprecht, zaken naar elkaar uitspreken en elkaar tijdig informeren.
9. We gunnen elkaar ruimte voor de eigen identiteit. We vinden het belangrijk dat we elkaar niet verrassen en dat verschillen vroegtijdig worden besproken. Verschillen laten we niet tussen ons in staan. We pakken de gezamenlijke ambities. Vormgeven van ambities, vertrouwen en contact vragen om structureel vastgelegd overleg.

Ambities

Financiën

Gemeente Oldambt moet weer financieel gezond en vitaal worden.

Dit jaar viert de gemeente Oldambt haar 10-jarig bestaan, waarbij we naast allerlei positieve ontwikkelingen, moeten vaststellen dat de gemeente in financieel zwaar weer verkeert.

Dit vraagt om vergaande maatregelen. In 2013 was het voor het eerst nodig om passende bezuinigingen door te voeren om de gemeente financieel gezond te houden.

2015 was het jaar van de overdracht van het sociaal domein van het Rijk naar de gemeenten (4D) en werd het beleid in 2015 en 2016 volgens de overgangsregels uitgevoerd.

Vanaf 2017 is er de transitie, waarbij de omvang van de gemeentelijke tekorten steeds duidelijker werd. Naast een aanhoudend en dringend beroep op het Rijk om gemeenten voldoende middelen ter beschikking te stellen voor de uitvoering, vraagt het ook strak financieel beleid binnen de gemeente Oldambt.

Het is niet alleen kommer en kwel. Positief is dat er incidentele middelen beschikbaar komen, zoals NPG en Regio-deal, die bijdragen aan een vitaal Oldambt.

Het is een forse opgave en zal naar verwachting enige tijd duren voordat dit is bereikt. We willen met elkaar het volgende bereiken:

- Een positieve algemene reserve. Op basis van de huidige begroting en herstelplannen wordt in 2022 een negatief saldo van circa € 2 miljoen verwacht. Een extra inspanning is nodig om dit negatieve saldo te voorkomen en de algemene reserve op een nader vast te stellen (minimum) niveau te houden.
- Inzicht in de investeringen die er op kortere en langere termijn nodig zijn op het gebied van wegen en brug gen. Op termijn willen we dit ook voor vastgoed, etc.
- Een investeringsfonds. Eventuele dotaties aan dit fonds worden structureel onderdeel van de afwegingen die we maken op financieel gebied.
- Naleving van de Oldambtster begrotingsnorm. Deze houdt in dat tegenvallers in principe worden gecompenseerd binnen het programma waarin deze zich voordoen en meevallers worden toegevoegd aan de algemene reserve.
- Uitvoering van het herstelplan en compensatie in geval van afwijkingen
- Integraal beleid op financieel gebied, dat er voor moet zorgen dat de gemeente Oldambt op termijn financieel gezond wordt en blijft.
- Betrokkenheid bij de inzet van incidenteel nieuwe middelen, zoals de NPG-gelden en de regio-deal.
- Jaarlijks een kadernota ter voorbereiding op de algemene beschouwingen. In de kadernota komen alle aspecten aan de orde die relevant zijn voor een integraal en duurzaam financieel beleid. De kadernota gaat niet alleen over het komende jaar, maar geeft ook inzicht in de geactualiseerde meerjarenraming.
- Om onze verantwoordelijkheid te kunnen nemen, is het belangrijk dat we monitoren.
- Daarom willen we een goede informatievoorziening aan de raad:

- Drie á vier keer per jaar een korte rapportage over de inhoudelijke en/of financiële voortgang van projecten en onderwerpen met grotere risico's. Hiertoe behoren onder meer de Poort van Winschoten, investeringsagenda jeugd, uitvoering herstelplan en WMO. Deze rapportages lopen zoveel mogelijk synchroon met de huidige rapportage cyclus.
- Zo spoedig mogelijk na het bekend worden ervan, informatie over grotere mee- en tegenvallers (indicatief gaat het om bedragen hoger dan € 150.000). Oplossingen worden in de BBR verwerkt.
- Waar nodig en/ of gewenst informatieve avonden waar aanvullende informatie wordt gegeven over één of meer van de hiervoor genoemde onderwerpen.

Sociaal domein

Gemeente Oldambt is een sociale gemeente waar voorzieningen betaalbaar en bereikbaar blijven.

In 2015 zijn taken overgedragen van het Rijk naar de gemeenten (4D). Het beleid werd in 2015 en 2016 volgens de overgangsregels uitgevoerd.

In juni 2017 is de 'Visie transformatie sociaal domein op weg naar 2025' vastgesteld.

De benodigde transformatie kost tijd, geld en vraagt een nieuwe aanpak.

Met de vaststelling van de investeringsagenda jeugd in 2019 hebben we extra middelen gekregen om te investeren in preventie. Ook op andere terreinen gebeurt het nodige.

Dat moet leiden tot een betere aansluiting op de zorgvraag en een vermindering van specialistische zorg.

Een doelmatige inzet van middelen is ook op het gebied van armoedebestrijding belangrijk.

We willen:

- Preventie opdat enerzijds problemen bij onze inwoners zoveel mogelijk worden voorkomen en anderzijds er minder een beroep hoeft te worden gedaan op duurdere zorg.
- Verschuiving van specialistische hulp naar algemene voorzieningen en voorliggend veld
- Het transformatieproces monitoren op integraliteit, aanpak, effecten van investeringen op de kwaliteit en financiën.
- Ontschotting in het sociaal domein en visie en sturing op een integrale aanpak van de ketenpartners (welzijn, zorg, onderwijs en arbeidsmarkt)
- Meer samenwerking en afstemming tussen verschillende organisaties.
- Doelmatige inzet van de middelen.
- Inwoners die in een kwetsbare situatie verkeren, faciliteren en waar mogelijk helpen om te komen tot een grotere zelfredzaamheid. Van medicaliseren en problematiseren naar normaliseren.
- Inwoners niet afhankelijk maken door geld te geven, maar inwoners ondersteunen om krachtiger te worden.
- Op korte termijn bovenstaande verder uitwerken.

Overige aandachtspunten

Klimaatbeleid

Op dit moment wordt in de provincie Groningen gewerkt aan een RES, Regionale Energie Strategie, een belangrijk beleidskader voor de gemeentelijke beleidsnotitie Zon en Wind.

- We willen vóór het zomerreces 2020 een voorstel beleidsnota Zon en Wind behandelen in de raad met een duidelijke opvatting over de rol en betrokkenheid van inwoners.

Internet / snelle verbinding

Zo spoedig mogelijk snel internet in de hele gemeente Oldambt

Snel internet is belangrijk voor ondernemers, de zorg en onze inwoners. Niet alleen in de kernen, maar ook in het buitengebied. Binnen de provincie Groningen is vertraging ontstaan bij de aanleg. Hierdoor dreigt het nog erg lang te gaan duren voordat snel internet in de gemeente Oldambt is gerealiseerd.

- Wij willen met regelmaat worden geïnformeerd over de voortgang en waar mogelijk acties ondersteunen om de voortgang te bevorderen.

Communicatie

Heldere en duidelijke communicatie naar de inwoners en andere betrokkenen is belangrijk. Zeker als het gaat over de, soms moeilijke, besluiten die we moeten nemen. Het is belangrijk dat we hier als college en raad samen oog voor hebben en niet worden verrast door zaken die het (nog) moeilijker maken om onze koers en besluiten uit te leggen.

We willen dat:

- De besluiten die gemeente Oldambt neemt, goed zijn beargumenteerd en helder en duidelijk worden uitgelegd aan betrokkenen en onze inwoners.
- De raad niet voor verrassingen wordt gesteld en tijdig wordt meegenomen in alle onderwerpen die relevant zijn.

Lokale democratie

Een lokale democratie die past bij onze gemeente en haar inwoners

- Op basis van de uitkomsten van de Quick Scan Lokale Democratie gaan we aan de slag met een verbeteragenda.
- De verbeteragenda wordt opgesteld in overleg met betrokkenen.

Tot slot

Tot de volgende verkiezingen is dit 'Fundament' de basis voor onze samenwerking en de basis voor onderwerpen en thema's die de komende periode nog aan de orde zullen komen.

Onze focus zal primair op onze gezamenlijke verantwoordelijkheid liggen en iets minder op onze politieke rol waarbij de verschillen worden uitvergroot. De bestuurlijke rol is van belang om de gezamenlijke opgave waar te maken en te speuren naar mogelijkheden om de opgave vorm te geven.

Wij realiseren ons dat het college van burgemeester en wethouders een forse opgave heeft. Er moet veel gebeuren in een periode dat zij een minderheidscollege vormen en met drie wethouders voor deze opgave staan.

In dit Fundament hebben we een aantal bestuurlijke waarden en gezamenlijke ambities geformuleerd. Hiermee hebben we met elkaar een belangrijke basis, een fundament gelegd. We willen elkaar vinden op de onderwerpen waar we een gezamenlijke ambitie hebben. In het belang van de gemeente en haar inwoners.

Uiteraard zijn er ook onderwerpen waar we verschillen. Daarin laten we elkaar vrij.

Wij hopen dat we niet alleen als Halte 7, maar uiteindelijk als gehele raad de verantwoordelijkheid nemen om gemeente Oldambt weer financieel gezond en vitaal te maken.

Oppositie voeren, is de kunst iets te beloven wat het college onmogelijk kan nakomen." (H. Nicholson)